

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درمان‌های کمک‌کننده طب ایرانی در کووید-۱۹
براساس توصیه‌نامه کشوری
(بخش دوم)

دکتر نرجس گرجی
پزشک، متخصص طب ایرانی
هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بابل

توجه

• ارائه مطالب براساس:

(1) دستورالعمل ابلاغ شده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تحت عنوان:

• "توصیه‌های پیشگیرانه و درمان‌های کمک کننده طب ایرانی در کووید-۱۹"
آذر-۱۴۰۰

(2) مطالعات و تحقیقات منتشر شده در خصوص گیاهان دارویی مورد
اشاره در دستورالعمل فوق

❖ در تمامی توصیه‌های ارائه شده در خصوص گیاهان دارویی، احتمال
آلرژی و حساسیت‌های فردی در نظر گرفته شود.

Fever

- Malnutrition
- Inflammation
- Secondary Infection

- Herbal Remedies:
 - Viola Odorata: antipyretic

 - Hordeum vulgare (Barley)

Sore throat

- *Althaea officinalis*
- *Glycyrrhiza glabra*
 - Licorice root: 760 mg - 5 gr daily
 - Extract: 100-990 mg by mouth daily for 2-24 weeks
 - Interactions: Digoxin and Loop diuretics (\downarrow K levels)/ Medications for HTN (\uparrow BP)/ Corticosteroids (\uparrow effects and side effects)/ Warfarin (\uparrow risk of clotting)/ Medications changed by the liver
- *Malva Sylvestris*

Sore throat

• روتارین قایم دارو:

✓ ساشه عصاره به دانه و پودر مرزنجوش

• کالیک:

✓ Glysyrrhiza glabra + Thymus vulgaris + Pimpinella anisum + Honey

• لیکوفار:

✓ شیرین بیان، آویشن و تنتور فلفل قرمز

Weakness

❖ Honey (when and where?!)

- ✓ Several honeybee products, such as **honey, pollen, propolis, royal jelly, beeswax,** and **bee venom,** have shown potent antiviral activity against pathogens that cause severe respiratory syndromes including those caused by human coronaviruses (Phytotherapy Research 2020)
- ✓ **Warning:** Diabetes
- ✓ **Interaction:** Anticoagulant

❖ Apple and carrot

❖ Chamomile Oil: Topical

Weakness

- Ginseng ???!!!
 - ↑ Defense against influenza
 - Considered likely unsafe to use during pregnancy
 - Common **side effects**: diarrhea; insomnia; headache; rapid heartbeat; ↑ or ↓ blood pressure; breast tenderness and vaginal bleeding
 - **Contraindication**: Any medicine for diabetes; warfarin (Coumadin); medicine for depression; immunosuppressants: azathioprine and other corticosteroids

Vomiting and Anorexia

❖ Warning:

- Acute Abdomen or Inflammation

❖ After that:

- Sweet Pomegranate juice with peppermint
 - ✓ Contraindication Sour Pomegranate: Cough
- Cydonia oblonga

Vomiting and Anorexia

❖ *Berberis vulgaris*:

- ✓ Syrup with honey
- ✓ **Possible side effects:** Transient GI side effects diarrhea, constipation, flatulence and abdominal complaint.

❖ **Ginger:**

- ✓ 1/2 tea spoon
- ✓ 0.5-3 gr daily for up to 12 weeks
- ✓ **Side effects:** heartburn, diarrhea, general stomach discomfort, itching
- ✓ **Warning:** Gallbladder disorder
- ✓ > 5 gr daily: ↑ the risk of side effects
- ✓ **Drug interaction:** **Anticoagulant** / **Antiplatelet** drugs/ Medications for **high blood pressure** (Calcium channel blockers)(lower blood pressure), Losartan (↑Absorption)/ **Antidiabetes** (lower blood sugar)/ **Metronidazole** (↑Absorption)

Aches and Body Pains

- **Cinnamon zeylanicum**

- ✓ Potential alternative therapy to decrease oxidative stress and inflammation in COVID-19 patients.
- ✓ Anti-viral effects
- ✓ Anti-inflammatory effects
- ✓ Antioxidant effects

- **Ginger:**

- ✓ Zingiber officinale Rhizome

Aches and Body Pains

❖ Topical oil:

✓ Peppermint

✓ Chamomile

Constipation

- Fig (انجیر)
- Olive Oil
- Descurainia sophia (خاکشی)
- Rosa damascena

Diarrhea

- Pomegranate + Peppermint
- *Rhus Coriaria* L

با تشکر از
توجه شما